

Sàùch “Coả Hoïc Tinh Hoa” còu keả một maầu chuyeãn mang tởia ñeà laø “Laáy cuõa ban ngaøy”, ñaỉi khauỉ ñhờ theá naøy :

Nõõuc Taán còu keủ hieáu lờỉ, một hoãm ra chõỉ gaẽp caủi gỉ cuõng laáy. Anh ta nòuỉ raeng :

- Caủi naøy toải aẽn ñõõic, caủi naøy toải maẽc ñõõic, caủi naøy toải tieâu ñõõic, caủi naøy toải duong ñõõic...

Laáy roải ñem ñỉ. Ngõõoỉ ta theo ñhõỉ tieãn, anh ta nòuỉ :

- Lõũa tham nõu boác leãn laøm môø caủ hai con maết. Bao nhieâu haøng hoũa trong chõỉ, toải cõu tởõung laø cuõa toải caủ, khoãng cõn troãng thaáy ai nõõa. Thoải, cauc ngõõoỉ cõu cho toải, sau naøy toải giaõu cõu, toải seõ ñem tieãn traủ laỉ.

Ngõõoỉ coi chõỉ thaáy caõn dõu, ñaũnh cho maáy roi, baết cuõa ai phaủi traủ laỉ ngõõoỉ aáy. Caủ chõỉ cõõoỉ oả. Anh ta maeng :

- Theá gian cõn nhieâu keủ hieáu lờỉ hõn ta, thõõong duong thieãn phõõng, baùch keả ngaám ngaãm laáy cuõa ngõõoỉ. Ta ñaỷ tuy theá, song laáy giõõa ban ngaøy, so vờuỉ ñhõõng keủ aáy thì laỉ chaúng hõn õ ? Cauc ngõõoỉ cõõoỉ ta laø cauc ngõõoỉ chõa nghó kyõ.

Tõõ caủu chuyeãn treãn gaõ nhaãn thaáy caủi beãnھ “caãm nhaãm” cuõa anh chaøng naøy, maẽc duø ñaõ thaám nhieãm vaøo luĩc phuủ nguõ taĩng, di caẽn tởuỉ taãn tim gan pheõo phoải, khieãn cho taủu hoũa nhaãp ma, khi “lõũa tham boác leãn laøm môø caủ hai con maết”, khieãn cho thaáy moỉi sõỉ ñeàu laø cuõa mình. Quaủ laø heát thuoác chõõa.

Tuy nhieãn neáu so saũnh vờuỉ ñhõõng vò tai to maết lờu, vì ham meả phuủ quỉ, maø lõõa thaøy phaũn baĩn, ngaám ngaãm laøm haiỉ ñoang baøo, thì caủi beãnھ aẽn caẽp leủ teủ cuõa anh chaøng kia chaúng thaám thaủp vaøo ñaũ. Vì theá, ngõõoỉ laøm saùch, tởuc laø tauc giaủ “Coả hoïc tinh hoa”, mõuỉ thõu ñaõỉ keát luaãn :

- Traùch ñõõỉ chæ bieát cheủ cõõoỉ ñhõõng quaãn troãm vaết, chõu khoãng bieát trõõng trõ ñhõõng keủ ñaỉi gian ñaỉi aũc.

Ñõõc xong lờõỉ keát luaãn naøy, gaõ beõn ñhõu tởuỉ một sõỉ thaãt maø ngõõoỉ xõa ñaõ tởõng “ñeà cao caũnh giauc” :

- Con õỉ, ñhõu laáy lờõỉ naøy,

Cõõup ñeãm laø giaẽc, cõõup ngaøy laø...quan.

Sỡ thaät cay ñaéng aáy, ngaøy hoâm nay vaãn ñang lieân tực phaùt trieån ôu baát cõu xaõ hoãi naøo : dân khoá raùch aùo oâm aên troãm, aên caép tí tieàn leù thì bò tuø möit goång, coøn nhöõng xeáp nhöün, nuoát tröùng baïc tæ thì laïi soáng phaây phaây, höõùng thuï giaøu sang phuù quý. Tieàn baïc ôu Vieät Nam sỡ bò baïi loãi, thì ñem caát kyõ ôu ngaân haøng Thuïy Só, hay mua saém bieät thõi ôu beân Myõ, beân Taây.

Lieác qua baát kyø tôø baøu naøo, nhaát laø ôu muïc “chou caùn xe” gaõ ñeàu thaáy nhan nhan nhöõng tin töüc veà troãm caép, dân ñaïo taëc löång haønh khaép nôï khaép choán nhö ôu choã khoång ngöõøi vaäy, duø cho coång an caùnh saùt còu ñöùng ñaày ñöõng, ñaày phoá.

Còu raát nhieàu lyù do khieán cho teã naïn naøy baønh tröõng.

Lyù do thõu nhaát ñoù laø do löøng tham. Löøng tham cuõa con ngöõøi ví nhö chieác thuøng khoång ñaùy, còu theá boù vaøo ñoù tuoát luoát, töø con gaø con vòt ñeán nhöõng maùy mõi ñaét tieàn chaát löõng cao. Khi löøng tham böøng böøng noãi daãy, thì troång gaø hoùa quoác, cuõa ngöõøi cõu töõùng laø cuõa mình, neân ung dung thoø tay ra...caàm nhaàm.

Lyù do thõu hai ñoù laø do sỡ löõøi bieáng, muoán giaøu maø laïi sỡ khoång daùm ñoã moà hoãi soãi nöõuc maét. Muoán boác leân mau maø laïi sỡ phaùï lao ñöõng vaát vaù cõic nhõic, neân chi ñi “thuoång” cuõa thieån haï laø...thöõng saùch :

- Con ôi hõic laáy löõic cha,

Moät ñeám aên troãm baèng ba naêm laøm.

Lyù do thõu ba laø do sỡ tuøng quaãn. Ñoù quaù thì phaùï ñi aên troãm, Tuøng quaù thì phaùï ñi aên caép, nhö ngöõøi xõa ñaõ dieån taù :

- Baøn cuøng sinh ñaïo taëc.

- Ñoù aên vüing, tuøng laøm caøn.

Tõø nhöõng lyù do keã treân, teã naïn troãm caép nhö gaëp ñöõic moät thõua ñaát maøu möõ ñeã naùy maàm vaø lòun leân nhö naám sau cõn möa.

Ngöõøi ta saün saøng choãn vüøi löõng taâm, mieãn sao vô veùt veà cho thaät nhieàu. Ngöõøi ta saün saøng cõõøi hoã hoã treân nhöõng khoã ñaù cuõa ngöõøi khaùc, mieãn sao nhöõng cuù laøm aên baát chính cuõa mình ñöõic tròut löit. Ngöõøi ta coi ñöõc coång baèng laø moät caùï gì coã huù vaø loãi thõi...xõa roài Dieãm ôi !!!

Theá những cho tòi ngaøy hoâm nay, công baêng vaãn phải lao yeáu toá cân bân cho mới liên heã xã hoãi, bôu vì công baêng phải ñi trôùc vø laøm nên taúng cho bực ài.

Thõc vaãy, nếu không cò công baêng thì tình thõng sẽ bõ meò mò, leäch laïc vø suĩp ñoã. Nếu không cò công baêng thì tình thõng cũng sẽ ñi... ñong loan. Chính vì thếá, ngay tở hoài cõn taám beù, trôùc thaùnh leã ngaøy Chuà nhaät, ngõõoi ta thõõng ñõic :

- Ñãõ Ñõõ Chuà Trõõ cò mõõõ ñieàu raên, thõ baũy chõu láy của ngõõõ... thõ mõõõ chõu tham của ngõõõ.

Hai ñieàu raên naøy xuaát phaut tở lõõ Thieãn Chuà truyeãn ñãỹ cho oàng Maisen trên Núi Sinai nhõ sau :

- Ngõõõ không ñõõõc troãm caép... Ngõõõ không ñõõõc theøm muoãn nhaø của ngõõõ ta, ñoàng ruoàng, toãi tõi nam nõõ, con bõõ con lõõa hay baát cõu vaät gì của ngõõõ ta.

Haún raêng ai trong chùng ta cũng ñeàu bieát :

- Của caũ vaät chaát lao ñieàu raát cần thieát giúp chùng ta soáng vø soáng xõng ñaùng võu nhân phẩm của mình.

Thieãn Chuà bieát rõ ñieàu aáy. Ngaõ ñãõ quy ñõnh hai ñieàu raên trên vø ñõõ buoác chùng ta phải tuân giõõ.

Saùch giãu lỳ cõn xaùc ñõnh mốt caùch cũ theã hôn :

- Ñieàu raên thõ baũy ñãỹ ta không ñõõõc láy hay giõõ của ngõõõ ta mốt caùch traũ pheùp.

Trong phẩm vì láy của ngõõõ ta mốt caùch traũ pheùp, gaõ xin ghi nhaãn cò nhiều thõ “aên” baát oãn maø chùng ta cần phải xa traũnh, ñõu lao aên troãm, aên caép, aên cõõp, aên gian, aên hoãi loã, aên lõõõ... Tuy nhiên, hoâm nay gaõ chæ bõn ñeãn maáy vũ “aên” thoàng thõõng maø thoãi.

Trõõc heát, ñõu lao aên troãm vø aên caép.

Theo nghóa bình dân thì aên troãm vø aên caép lao láy của ngõõõ ta mốt caùch kín ñõõ baêng taõi kheu của mình.

Tuy nhiên, aên troãm nhaãn mãnh ñeãn khía cãnh khoã chũ vaéng maết, hay nguũ mẽ không bieát. Chãung haĩn ban ñeãm lên vøõ nhaø ngõõõ ta maø láy ñi ñõõ ñãõc, tiẽn baĩc hay baét heo, baét gaø, baét vòt...

Cõn aên caép thì thõõng ñõõõc thõõc hiẽn nay trõõc maết khoã chũ maø khoã chũ cũõng không hay. Chãung haĩn lõõ ñũng luèc chen lãn nhau lên xe, quaũ gian àc bõn thuoàng maát chieác ví hay rãch caũ tuũ xaùch, láy ñi tiẽn baĩc, àõ quaũ của thieãn haĩ.

Vào một buổi sáng Chúa nhật đẹp trời, ông bố dẫn những đứa con của mình đi thêm sô thu. Lúc về trời nhạt, thóc tay vào túi quần thì mồi hay chiac ví của mình đã không còn mà bay. Trong chiac ví ấy họ còn một số tiền nhỏ vào ông đã tối hối :

- Việc xảy ra vào lúc nào như ? Rồi sáng lúc lên xe, mình còn mồi ví, lấy tiền trả cho bác tài cô mà.

Còn lúc ngoài trên xe, hay lúc kêu lên ngỗngi xoàng, quân nào taét đã nhanh tay lôi con maét “nañg” maát chí ví của ông bố.

Hoài xõa, khi còn phải qua phò ôu bác Myđ Thuañ, còn làn gã cũng đã ñõic chiacó coá, phải neám thõu kinh nghiẽm ñau thõng aáy.

Lúc ñoù, gã ñang ñõng lô tô mô, tõi vào lan can mà ngắm đõng sông hiẽn hoøa, ñem laĩ phò sa cho ñõng baẽng sông Cõu Long, rồi suy nghó taũn maĩn tõi ñõng chuyẽn trên trõi cũng ñõ ñõng chuyẽn ñõu ñaát. Khi phò caẽp beán, gã beøn ba chaũn boán caũng chãy ñuõai theo xe, ñõng boãng thaáy chiacó của mình bỏ keuo “phẽic mô tuya”, mồi toang hoạc tõo lúc nào không rõ.

Mò hoài mò kê vãi ra rõng rõng. Maét nõ ñom ñõm. Kiểm tra laĩ thì phaut giauc ra bỏ bay hôi maát một tí tiền còn. Tõo làn ñõ, mỗi khi ñi ñau, gã thõõng ñẽa tiền ôu một vào choã khac nhau : trong túi quần, trong xac, ñẽn ngoaõi ñẽn trong, ñẽa lôc cõ maát choã này thì vãn còn choã kia.

Tiếp ñẽn, ñõo laø aẽn cõõp.

Aẽn cõõp cõ nghóa laø ñõng sõc maĩn, ñõng vuõ lõic ñẽa uy hiẽp haũ cõõng ñõit của caũ ngõõi khac một caũc công khai. Chaug haĩn vào ñẽm khuya trên ñõaĩ ñõõng vaẽng, boĩn coãn ñõa ñõng dao buua hay suũg ñaĩn chaẽn ñõõng, rồi giaat maát chiacó ñõng hoà trên tay thieãn haĩ. Hay xoàng vào nhạt, trõi gõ taát caũ mõi ngõõi laĩ, ñaỹ vào phõng taẽm, rồi ung dung chiacó lấy tiền baic, hay ñinh teã ñõng ñõa ñaĩc quĩ giaũ.

Qua saũch võu cũng ñõ baũo chí, gã thaáy ñõng kêu laøm ngheà này thõõng keát thaõnh baẽng, thaõnh ñaũng. Một khi ñõ cõõp của thì phải lấy ñi cho ñieũ, hay laø lấy ñi ñõng thõu quĩ giaũ ñaát. Ñõng thõi, cõõp của laĩ thõõng ñi ñõa võu giẽt ngõõi.

Thõic vaãy, ñoàng tieàn thì lieàn vòuì khuïc ruoät. Nhìn thaáy tieàn baïc do mình ky còup tích luỹ vaø cuõa caùi do mình chaét chiu gaãy döõng, boãng döng bò lááy ñi nhõ vaãy, khoả chuù thõõøng ra söüc choáng cõi ñeã baõu veã taõi saùn cuõa mình, chõu ít ai daùm “boù cuõa chaỹ lááy ngõõøi”, vì theá boïn cõõup phaõi duøng ñeãn bieãn phaùp maĩnh nhõ ñaùn ñaãp vaø còu khi gieát cheát ñeã chieám ñoãit caùi hoĩ muoán lááy.

Sau cuøng, ñoũ laø aên gian.

AÛn gian laø duøng möu moã xaõu traù ñeã löøa gaĩt haàu lááy ñi tieàn baïc hay cuõa caùi ngõõøi khuïc.

Chaúng haĩn trõõøng hoĩp cuõa nhõõng ngõõøi buoãn baùn. Thieãn haĩ thõõøng baõu :

- Phi thõõng baát phuù. Khoãng buoãn baùn thì khoũ maø giaõu.

Ñeã ñõõic choùng giaõu vaø “phaát leãn” möät caùch mau choùng, thì khoãng theá thaát thaø nhõ ñeãm, chaãn chæ haĩt boát hay thaønh thõic chaát phaùc maø traùi laĩi phaõi maùnh mung, löõn leõo, gian doái vaø xaõu traù. Thí duĩ khi caãn ño ñõng ñeãm haøng hoùa cho ngõõøi mua, thì phaõi duøng nhõõng chieác caãn thieáu, hoaẽc nhõõng chieác thõõuc huĩt, haàu aên chieãn, aên bõut ñõõic tí naøu hay tí aáy.

Chaúng haĩn trõõøng hoĩp cuõa nhõõng keù saùn xuaát. Hoĩ cheá taõo ra nhõõng maẽt haøng doãm, keùm phaãm chaát vaø tung ra thõ trõõøng, roài nhõ quaùng caõu, ñaùn laãn con ñeãn, trõu thaønh haøng xõn, haøng toát, haøng chaát löõng cao maø doái gaĩt caùc vò thõõng ñeã laø khaùch haøng.

Chaúng haĩn trõõøng hoĩp cuõa caùc nhaãn vieãn hay ngõõøi giuùp vieãc, löõi düng uy tín, ñõõic chuù tin caãy maø bõut xeùn soá tieàn ñaõ ñõõic trao cho mình.

Hieãn thõõi gaõ ñang caém duõi taĩi möät vuøng saõu vuøng xa, thuoãc vaøo haøng khæ ho coø gaùy, neãn saùch vòu hõi...hieãm. Suoát tuaàn qua, gaõ ñaõ phaõi chaỹ toaic caù caúng, hoũ choã naõy, nhõ choã kia ñeã möõin ñõõ cuoán “Ngheã thuaát aên troãm vaø baét troãm” cuõa Toan AÛnh, ñeã duøng laøm tö lieäu ngaãm...kíu. Duø ñaõ kieám möø caù con maét, maø roát cuoãc cuõng ñaønh phaõi chæo thua, tìm khoãng ra noãi cuoán saùch ñoũ.

Hoài xõa gaõ ñaõ ñõic möät laãn, nhõng baãy giõø vì còu tí tuoãi, neãn hay queãn, chæ coøn nhõu löõm boõm maø thoãi. Gaõ xin keã laĩi möät vaõi maùnh aên troãm aên caép cuõa ngõõøi xõa maø Toan AÛnh ñaõ ghi nhaãn.

ÔU thoân queâ Vieät Nam, nhieàu ngôðøi ñaõ nuoái ngoãng ñeã coi nhaø. Moãi khi coù ñoãng daïng, ngoãng seõ keâu leân quang quaùc, thay cho tieáng choù suûa. Theá nhöng dó ñoãc trò ñoãc. Ngoãng voán sói raén. Bieát ñoðic yeáu ñieám naøy, boïn troãm caép beøn laøm giaû moät con raén, roài quô quô tröðuc maët ngoãng. Vaø theá laø nhöõng chuù ngoãng lieàn bò teã lieät, ñöùng ngaây nhö phoãng ñaù. Boïn troãm chæ vieäc thoø tay baét boù vaøo bò.

Coøn ñeã baét troãm vòt, phöðøng ñaïo taéc hay duøng nhöõng maùnھ sau ñaây.

Maùnھ thoù nhaát ñoù laø bí maät ñaøo moät caùi hoá roài phuù rôm leân treân. Khi ngôðøi chaên luaø baøy vòt ra ñoàng aên vaø ñi ngang qua, theá naøo cuøng coù maáy chuù vòt saáp baây maø rôi xuoáng hoá. Khi ngôðøi chaên vaø baøy vòt ñaõ ñi xa, quaân ñaïo taéc môùi xuaát hieãn vaø...toùm coả.

Maùnھ thoù hai ñoù laø duøng moät söi daây nhuù, moät ñaàu thì buoäc löðøi caâu vòuì tí moài, coøn moät ñaàu thì buoäc vaøo moät cuïc ñaù, roài ñeã treân nhöõng chieác laù suùng lòùn. Vòt aên phaùu löðøi caâu, bò hoøn ñaù keuo ghi vaø töø töø chìm xuoáng döðuì nöðuc. Ñöi luïc thuaän tieãn, khi khoâng coøn ngôðøi chaên nöða, phöðøng troãm caép chæ vieäc löi xuoáng vaø baét vòt leân.

Tuy nhieãn, ñoãc chieäu hôn caù phaùu keã ñeãn maùnھ baét choù. Ñeã baét troãm choù, chuùng cuøng coù hai maùnھ nhö sau.

Maùnھ thoù nhaát laø duï khô. Haún raêng ai cuøng bieát choù ôu Vieät Nam raát thích xôi...phaân ngôðøi. Vì theá, moät teãn troãm ra baõi raüc ñaàu laøng, roài ngoài...ò ñeã duï choù ñeãn. Khi choù ñang nhöün nhö xôi moun thöic phaãm khoaùu khaàu coøn noùng hoãi, thì moät teãn khaüc caàm chieác voà, ròùn reùn ñeãn phaùu sau, roài ñaáp maïnھ xuoáng. Tuy nhieãn, caàn phaùu nhaém cho kyð, keuo thay vì ñaáp voà xuoáng choù, thì laïi ñaáp voà xuoáng ñoàng boïn thì quaù laø chí nguy.

Maùnھ thoù hai ñoðic goïi laø “myð caâu keã”. Haún raêng ai cuøng bieát caüc naøng choù coù muøa tìm baïn boán phöðøng. Vaø khi muøa tình yeáu töuì, do taøi ñaùnھ hôi tröøi ñaõ phuù ban cho, caüc chaøng choù “ñaøo hoa phong nhaõ” töø khaép nôi keuo veà. Löi ñuïng caùi “basic instinct”, caùi baùn naêng goác aáy, chuù nhaân cuûa caüc naøng choù ñaõ nghó ra moät möu saâu chöðuc ñoãc nhö sau :

Haén ta khoeùt moät caùi löã nhuù ôu böø töðøng vaây quanh nhaø, thaù naøng choù ra, roài laïi goïi vaøo qua caùi löã nhuù aáy. Cöu theá,

còu theá mæø taäp cho quen. Sau khi naøng chòu ñaõ vaøo qua caùi loã nõu, thì caùc chaøng chòu “ga laêng” khaùc cuøng laàn löôit thoø ñaàu vaøo theo qua caùi loã nõu aáy. Theá nhöng, vaøo ñöôïc chaøng naøo thì laäp töùc bò thoäp coã chaøng aáy. Quaû laø tuyeät vôøi vaø heát yù.

Hoài tröôùc naêm 1975, còu laàn gaõ ñöôïc theo chaân maáy chaøng caùnh saùt ñi kieám...moài. Toái hoâm ñoù, khoâng hieäu taïi sao ai cuøng theøm nhaäu. Theá laø caù toaùn lieàn ñoàng yù vaø nhaát trí cõu vaøi ngôøøi leân xe díp, tröïc chæ baõi raùc vaøo ñeâm khuya. Muoán xõì con chòu naøo, thì chæ caàn...ñoaøng moät phaùt, chõø cho chaùy heát maàu, roài nheùt vaøo bao boá ñem veà boùt maàn thòt. Vì theá, trong nhöõng ñeâm giöùì nghiêâm, Saøigoøn yeân giaác, boäng nghe tieáng suøng noã xa xa, gaõ lieàn nghó ngay töùì maáy chaøng caùnh saùt baén chòu ñem veà nhaäu.

Coøn raát nhieàu nhöõng ñoác chieäu khaùc nõõa mæø gaõ nhòu khoâng ra vaø neáu còu nhòu ra thì cuøng khoâng theá keã cho heát.

Trong nhöõng naêm gaàn ñaây, giöùì baùo chí taïi Vieät Nam ñaõ pheäu ra hai töø “choâm chæa” ñeã aùm chæ haønh ñoäng troäm caép. Hai töø naøy xem ra còu veù nheï nhaøng hôn, thanh lòch hôn, nhöng laïi bao goàm moät laõnh võïc roäng raõi hôn, bõuì vì khoâng phaùt chæ laáy ñi cuõa thieân haï tieàn baïc, ñoà duøng vaø nhöõng thòu vaøng baïc ñaù quí, mæø coøn laáy ñi aùm nhaïc, thô vaên, hoãi hoïa...xõì luoàn caùi taùc quyeàn mæø chaúng toán moät ñoàng xu caéc baïc naøo caù.

Neáu so saùnh ngheà troäm caép ngaøy xõa vôøi ngheà choâm chæa hoâm nay, gaõ nhaän thaáy ngheà troäm caép ngaøy xõa võøa vaát vaù, võøa nguy hieãm mæø löiï nhuaän chaúng ñöôïc bao nhieäu. Coøn ngheà choâm chæa hoâm nay aáy haù, võøa nhaøn nhaõ, laïi võøa phong löu, còu khi cõu vieäc ngoàì trong phoøng gaén maùy laïnh, phì pheøo ñieäu thuoác laù mæø vaãn ung dung choâm chæa ñöôïc cuõa thieân haï, coøn löiï nhuaän thì nhieàu luèc ñeãm khoâng keã xieát. Gaõ xin keã ra moät vaøi tröôøng hôïp ñieän hình mæø thoài.

Tröôùc heát laø choâm chæa cuõa nhaø nõùc.

Chaúng haïn khi mua baùn cho nhaø nõùc, ta cõu vieäc baét tay vôøi chuù tieãm, töï ñoäng naâng giaù vaät lieäu leân roài ghi vaøo hoùa ñôn, mæø xõì khoaùn tieàn cheänh leäch.

Chaúng haïn nhaø nõùc còu moät döï aùn xaây döïng vaø ñem ñaáu thaàu coâng khai. Theo luaät giang hoà thì ai boù giaù reù thì seõ truøng. Vaãy thì ta cõu vieäc boù giaù thaät reù maït. Khi döï aùn ñaõ veà tay ta, hoaëc ta baùn laïi cho coâng ty khaùc ñeã kieám tí tieàn coø, hoaëc laø ta

baét ñaàu thõic hieän, nhõng ruùt bòut vaät lieäu, roài cõa ñoài soá tiàn bòut xeùn aáy cho nhõõng vò coù nhieãm vùi giaùm saùt công trình. Vaø nhõ vaãy laø hueà caù laøng, hai beän cuøng coù lồi. Chính vì theá maø nhõõng công trình naøy võøa mõi khaùnh thaønh thì ñaõ voãi suïp luàn. Nhõng khoång sao caù. Suïp luàn thì nhaø nõõc laïi söüa chõõa vaø ta laïi coù cô hoãi chia nhau ñõùp hít.

Tieáp ñeán laø choâm chæa cuõa tö nhaân.

Chaúng haïn choâm chæa nhõõng saùng cheá cuõa ngõõõi khaùc. Moät maët haøng, sau nhieàu ngaøy ñaàu tö công söùc, mõi ñõõic tung ra thò trõõõng, thì laäp töùc lieàn bò choâm chæa maõu maõ. Vaø chæ trong moät thõõi gian ráát ngaén, khaép nõi ñeàu thaáy baøy baùn nhõõng thõõ haøng “nhaùi”, gioáng y chang haøng thieät, maø giaù laïi reù. Vaø theá laø coù ngõõõi võõ maët vaø saäp tieãm.

Hoài trõõõc naêm 1975, ai cuõng bieät Bata laø moät haõng giaøy vaùi noãi tieáng taï Vieät Nam. Thaáy Bata laøm aên coù lồi, thieän haï beøn aên caép maõu maõ vaø ñeã ñaùnh laän con ñeñ, roài gaén cho haøng nhaùi naøy moät teän mõi laø Bala. Dañ hai luõa mieät võõõn laøm sao nhaän ra caùi naøo laø Bata, coøn caùi naøo laø Bala.

Cuõng nhõ baây giõõ, khi Biti’s ñang laøm möa laøm giõõ treån thò trõõõng giaøy ñeùp taï Vieät Nam thì boång thaáy xuaát hieän nhõõng maõu maõ gioáng heät, nhõng laø cuõa Bata’s. Quaù laø ñeán quyù thaàn cuõng khoång phaân bieät noãi.

Ñaéc bieät trong laõnh võic vaên hoùa vaø ngheã thuaät. Do nhõõng phõõng tieän sao cheùp vaø in aán quì ñeã daøng, naïn choâm chæa taùc quyèän laïi caøng loång haønh hôn bao giõõ heät.

Moät cuoán phim võøa mõi ra lò õu beän Myõ, thì lieàn sau ñõõ ñaõ thaáy nhõõng dóa xuaát hieän taï Vieät Nam. Hoài naêm ngoaùi khi chõõng trình XP cuõa Microsoft chõõ ñõõic trình laøng, theá maø taï Vieät Nam ngõõõi ta ñaõ caõi ñaët vaø söü ñuõng nõõ moät caùch anh ñuõng.

Moät ngõõõi baïn cuõa gaõ boù ra boán naêm traêm trieäu ñõõng ñeã thõic hieän moät dóa VCD nhaïc ñaõ. Thieäu tièn phaù ñi vay möõõn thieän haï. Theá nhõng dóa nhaïc chính hieäu con nai vaøng tieäu thuï chõõ ñõõic bao nhieàu thì ñaõ thaáy baøy baùn tañ hang cuøng ngoõ heùm nhõõng ñõõ sao cheùp vùi giaù thaät reù. Vaø ñeã gõõ laïi voán, thì chæ coù nõõõc vaùc mang sang Myõ maø baùn.

Coù laàn moät anh baïn ñieän thoại cho gaõ vaø baõ :

- Chacé kyø naøy mi laøm aên khaám khòu laém, bôui vì ta thaáy saùch cuûa mi baøy baùn tạií Haø Noãi, nhöng sao thôøi buoãi naøy maø in aán laïi coù phaàn lem luoác quaù.

Vaø theá laø gaø mòui “ngoã” ra raèng saùch cuûa mình ñaø bò thieân haï voâ tö “maàn thòt”, ñem ñi phoátôa coùppy roãi baùn, maø chaúng ñöôïc moät lôøi...caùm ôn!!!

Aáy laø gaø chõa baøn ñeán nhöõng vui choâm chæa leù teù, chaúng haïn nhö choâm moät ñoaïn vaên cuûa ngôõoïi khaùc cho vaøo baøi cuûa mình maø khoâng ñeà xuaát xõu, hay choâm haún moät baøi cuûa baùo naøy thaùy leân baùo kia maø laïi lôõ queân khoâng ghi teân taùc giaù...

Ñeã keát luaän, gaø xin ghi laïi moät maâu chuyeän cuõng ñöôïc trích trong saùch “Coã hoïc tinh hoa”. Maâu chuyeän mang teân “Cuõng laø aên troäm”.

Hoï Quoác ôu nõðuc Teà raát giaøu. Hoï Höðung ôu nõðuc Toáng raát ngheø. Höðung beøn sang Teà hoïi Quoác caùch laøm giaøu. Quoác baùo :

- Ta chæ kheùo aên troäm thoài. Thoait ñaàu ta aên troäm moät naêm thì ñuù duøng, hai naêm thì thõa aên, ba naêm thì giaøu to. Tõø ñoù trôu ñi, taøi saùn ta coù ñeán caù laøng, caù tænh.

Höðung nghe noùi möøng laém, nhöng khoán noãi chæ hieáu ñöôïc caùu chuyeän aên troäm chõu khoâng hieáu caù loái aên troäm ra sao.

Luèc veà, beøn treøo töðøng, khoeùt ngaïch, phaøm caù gi trôàng thaáy, tay caàm ñöôïc laø cuõng laáy taát.

Höðung ñi aên troäm chõa ñöôïc bao laâu, bò baét quaù tang, thaønh phaùu toãi, caù bao nhieäu cuûa caù luèc trõðuc khòu nhoïc kieám ra cuõng bò tòch thu heát.

Baáy giø Höðung cho Quoác laø ñaùnh löøa mình, ñeán taän nôï traùch. Quoác hoïi :

- Anh aên troäm nhö theá naøo chõu ?

Höðung beøn thuaät laïi cung caùch aên troäm cho Quoác nghe. Nghe xong, Quoác noùi :

- Cheát thaät ! Caù loái cuûa anh aên troäm sai làm ñeán theá kia õ ! Naøy, ñeã toãi baùo roõ cho maø bieát. Trõøi coù thôøi tieát, ñaát coù hoa lôïi. Ta aên troäm thôøi cuûa trõøi, lôïi cuûa ñaát, söï thuaän hoøa cuûa möa giøu, nhöõng saùn vaät cuûa non soâng, ñeã ta caáy luùa troàng caây, xaây töðøng, laøm nhaø, treân caïn thì ta aên troäm gioáng chim muoàng, döõuï nõðuc thì ta aên troäm gioáng loaøi toâm caù. Naày luùa maï, ñaát caùt, caây coái, chim muoàng, caù muù, ba ba ñeàu laø cuûa

aên trôøi sinh ra caù haù coù phaùu cuûa ta ñaâu. Song ta aên troãm cuûa trôøi, neân khoâng coù tai vaï gì. Coøn nhö vaøng, ngoïc, chaâu, baùu, thoüc, luùa, cuûa caùu ñeàu laø ngöôøi ta laøm kieám ra möùi coù, haù coù phaùu laø cuûa trôøi ñaâu. Neân anh aên troãm nhöõng cuûa aáy maø phaùu chòu toãi laø phaùu laém, anh coøn traùch gì ai nöõa...

Keå xong caâu chuyeän naøy, ngöôøi laøm saùch goùp yù baøn theâm :

“Caùch laøm giaøu khoâng phaùu ôu söi bon chen tranh cöôùp nouù nhen nhöõng caùu ngöôøi ta laøm ra, nhöng ôu söi löiü duïng nhöõng vaät trôøi ñaát sinh ra. Chieám cuûa rieâng cuûa ngöôøi ñaõ kieám ñöôïc maø laøm giaøu cho mình, theá laø khoâng chaùnh ñaùng, theá töüc laø aên caép, aên troãm, aên cöôùp, coù luaät phaùp tröøng trò, coù coâng lyù baét phaùu boài thöðøng laïi. Chòu laáy cuûa chung cuûa trôøi ñaát, bieát löiü duïng nhöõng saün vaät thieân nhieân, tuy khoâng phaùu cuûa mình maø laáy thì khaùc gì aên troãm, nhöng troãm caùu kho voâ taän cuûa taïo hoùa, chaúng nhöõng khoâng ai buoäc ñöôïc toãi, maø ngöôøi ta laïi coøn phaùu phuïc, phaùu chòu laø taøi gioùu bieát kheùo laáy nöõa. Muoân vaät ôu ñöôøi khoâng phaùu laø cuûa rieâng moät ai, hay moät loaøi naøo, nhöng cuûa coâng cuûa caù moïi ngöôøi, ai khoân thì bieát löiü duïng, ai heøn thì chòu boù tay...”

Quaù laø yù vò laém thay !!!